

JUNI 2013

FÖRSTUDIE HUNDRASTGÅRDAR I NACKA KOMMUN

Inledning

Nacka har ett växande invånarantal och det blir allt fler som ska dela på de gemensamma ytorna. För allas säkerhet och trivsel så har kommunen infört kopplingstvång för hundar på offentliga platser. Detta har i sin tur medfört ett växande behov av hägnade hundrastgårdar där man kan släppa sin hund lös. Kommunen har på senare år anlagt flera nya hundrastgårdar, men behovet av ytterligare rastgårdar är stort vilket bl.a. märks på ett stort antal förfrågningar från boende i kommunen.

I det politiska majoritetsprogrammet för 2011-2014 lyfts sällskapsdjurens betydelse för Nackaborna särskilt fram. I programmet anges att man vill underlätta för de nackabor som är hundägare och att fler inhägnade rast- och aktivitetsytor i tätt bebyggda områden ska ordnas.

Park- & Naturenheten på Nacka kommun har därför genom Roger Grönwall och Pia Helgodt beställt denna förstudie över kommunens hundrastgårdar av WILKE WIRÉN LUHR landskapsarkitektur AB. Förstudien har utarbetats av Åsa Wilke som handläggande och Hanna Nyström som biträdande landskapsarkitekt.

Innehållsförteckning

Hundar i Sverige	2
Hundens och rastgårdens betydelse	2
Regelverk kring hundar i Sverige	2
Hunden i andra kommuner	3
Utformning av hundrastgårdar	3
Hunden i Nacka kommun	4
Hunden i Nacka	4
Kopplingstvång	4
Framväxten av dagens hundrastgårdar	5
Hundrastgårdar i Nacka, vägledning	6
Befintlig situation, översiktskarta	7
Befintliga hundrastgårdar	8
Henriksdalsberget	8
Långsjön	8
Orminge	8
Tollare	9
Fisksätra norr	9
Fisksätra syd	9
Föreslagna lägen för tre nya hundrastgårdar	10
Föreslagen hundrastgård Finnboda	11
Idéskiss Finnboda	12
Föreslagen hundrastgård Älta	13
Idéskiss Älta	14
Föreslagen hundrastgård Fisksätra	15
Idéskiss Fisksätra	16

Hundens och hundrastgårdens betydelse

Forskning har visat att hundägare är friskare och lever längre än icke-hundägare. Troligtvis har det att göra med att hundägare rör på sig mer tillsammans med sina hundar än andra och förmodligen spelar också den sociala samvaron hundar och människor emellan roll. Hundintresset är växande och antalet hundar i Sverige har sedan 2006 ökat med 8 %. Idag finns det ca 784 000 hundar i landet.

För många är hunden en mycket viktig del av familjen och närmare 70 % av Sveriges hundar och katter bor i hushåll utan barn. Många hundägare får via sitt djur tillgång till en social samvaro med andra djurägare. Hundrastgården blir en naturlig samlingspunkt på samma sätt som barnfamiljer ses och träffas i lekparken eller på badplatsen. Man stämmer träff vid hundrastgården för att låta hundarna leka eller man söker sig dit för att spontant träffa andra. Vid hundrastgårdarna anordnas till exempel träffar för vissa hundraser där hundarna och deras hussar och mattar ses och umgås. Hundrastgårdar med större öppna ytor används också för hundkurser.

Hundägarna är en grupp människor som är ute oavsett väder eller tid på året och de kan därmed sägas bidra till ökad trygghet och trivsel. Bostadsområden, parker och andra offentliga platser befolkas och upplevs som trygga då hundägarna är ute och går sina promenader.

Hunden är ett flockdjur och hundägaren och dess eventuella familj blir den nya flocken för djuret. Men detta räcker inte, hunden måste även få vara med andra hundar för att må bra. Endast genom att umgås med andra hundar och helst utan att vara kopplade kan hundar utvecklas och lära sig av andra hundar på ett sätt som samvaro med människor inte kan ge. Det är därför mycket viktigt för hundarna att det finns platser där de kan träffas och både få leka samt uppföstra varandra i ett sunt flockbeteende. Jordbruksverket har tydligt angett i sina regler för hundhållning att hundar måste få sina behov av social kontakt tillgodosedda, både vad gäller med andra hundar och med människor.

Regelverk kring hundar i Sverige

Den svenska allemansrätten är ingen lag i egentlig mening men den är inskriven i Sveriges grundlag och styrs av andra lagar som reglerar vad som får och inte får göras i naturen. Med allemansrätten följer krav på hänsyn och varsamhet mot natur och djurliv samt andra människor i naturen. Under tiden 1 mars till 20 augusti måste man hålla sin hund under extra stor uppsikt när man är ute i naturen. I tillsynslagen anges att hundar ska hindras från att springa lösa i marker där det finns vilt. Lagens syfte är att skydda de vilda djuren under den mest känsliga tiden när djuren får sina ungar. De marker som lagen syftar på är praktiskt taget all naturmark, även större parker och motsvarande.

Naturvårdsverkets tolkning av lagen är att om en hund ska hindras från att springa lös måste den i de allra flesta fall hållas i koppel. Det är bara extremt väldresserade hundar som kan få gå lösa under tiden 1 mars till 20 augusti. Hundägaren behöver ha sådan kontroll över hunden att det motsvarar ett osynligt koppel. Ordet ”kopplingstväng” eller ”koppeltväng” finns däremot inte i lagstiftningen. Många kommuner har dock i sina egna ordningsstadgor infört lag på kopplingstväng på offentliga platser, skolor och idrottsplatser. Detta gäller även för Nacka vilket kommer att belysas mer ingående nedan.

Hundar måste även annan tid på året hållas under sådan uppsikt att de hindras från att förfölja vilt. Det innebär att hunden får vara lös inom synhåll, förutsatt att den kan stoppas eller kallas in om den stöter på ett vilt djur. Om hunden inte kan det ska den gå i koppel eller i lina. En hundägare har ett strikt ansvar att hunden inte orsakar skador eller avsevärda olägenheter. Det gäller inte bara vilt utan även till exempel betande tamdjur. Även en hund som inte biter djuren utan jagar dem i en hage är ett exempel på en skada eller olägenhet.

Utformning av hundrastgårdar

Storstadsregionerna samt många kommuner i Mälardalen har på senare tid uppmärksammat behovet av områden där hundar kan få springa fritt och socialisera. Nomenklaturen för dessa områden är inte helt enkel. Med hundrastgård menas en inhägnad yta, medan en hundrastplats ofta är en större yta utan stängsel eller staket. Samlingsnamnet för alla områden för hundar som kan springa fritt är hundrastområde.

Jordbruksverket har tagit fram rekommendationer för utformning av hundrastgårdar. Här anges att hunden måste kunna välja olika platser i hägnet beroende på väder. Det ska finnas möjlighet att välja mellan sol och skugga, samt finnas skydd för regn, snö och blåst.

Svenska brukshundsklubben menar att hundar både behöver få stimulerande aktiviteter men också, precis som människor, behöver få koppla av i en lugn miljö. Svenska kennelklubben föreslår olika aktiviteter för hundägare som förutom det vardagliga ”sitt” och ”ligg” även gärna ska innefatta aktiviteter utomhus. Hundarna föreslås få öva i att hoppa över bäckar, stockar eller murar, gå balansgång på naturliga hinder och få söka rätt på gömda saker i terräng.

Malmö stad tog 2010 fram ett program för sina hundrastområden. I detta program listas vad hundrastområden bör innehålla och hur de bör utformas. Man har här kommit fram till att området ska vara minst 1000 kvm och innehålla en gräsbeklädd yta, att staket ska finnas och att man ska ta hänsyn till platsens förutsättningar, gärna med höjdskillnader och med inslag av högre växtlighet. Som berikning av hundrastområden kan man lägga till inslag av agility där hunden med hjälp av matte eller husse ska ta sig fram längs en bana på tid. Olika hinder bör finnas, exempelvis liggande trädstammar, stenar, kuperad terräng eller hinderbana. Malmö vill också att hundrastgårdarna ska innehålla bänkar eller en sittgrupp samt ha lämplig belysning. I programmet tas även vegetationen upp som en viktig aspekt. Det kan upplevas som otryggt om buskage tillåts växa sig alltför höga och man bör därför välja arter som håller en låg sluthöjd. Genom att plantera buskar i grupper eller lämna öppningar i buskagen kan man göra platsen mer trygg. Träd rekommenderas då de både ger skugga samt skydd för regn.

Uppsala kommun har ingen rekommendation för storlek, men har listat grundprinciper för nyanläggning av hundrastgårdar. Kommunen vill att den uppförs på en plats där man inte stör närboende, att den ligger i anslutning till större rekreationsområden och att den uppförs i naturmark där träd kan skugga delar av ytan.

Varken Göteborg eller Stockholm har ännu något program för hundrastområden men man har uppmärksammat behovet och diskussioner pågår om framtagandet av ett sådant. I Göteborg rekommenderas områdets storlek att vara minst 1800 kvm. Stockholm har ingen rekommenderad storlek. Stockholms hundrastgårdar har idag en yta på mellan 150 – 2500 kvm och idag finns det ca 150 stycken inom kommunen.

Hundrastgårdar i andra kommuner. Till höger Stockholm, nedan Norrköping.

Hunden i Nacka

Sällskapsdjurens betydelse för Nackaborna har särskilt lyfts fram i det politiska majoritetsprogrammet för åren 2011-2014. Man har i detta formulerat:

”Hundägare är friskare och lever längre visar modern forskning. Detta genom att de rör sig mer och troligen också genom det starka sociala samspelet mellan hund och människa. Vi vill underlätta för de nackabor som är hundägare. I våra grönområden ska finnas platser där hundar fritt kan springa, leka och träna med sina ägare. Flera inhägnade rast- och aktivitetsytor i tätt bebyggda områden ska ordnas. Längs promenadstråk ska fler sopkorgar sättas upp, så att det blir enklare att plocka upp efter hunden. Alla hundägare ska upplysas om att de måste visa stor hänsyn. Hundar ska uppfostras och hållas under sådan uppsikt att de inte skrämmer eller skadar människor eller andra djur.”

Hundrastgårdar började anläggas i Nacka på 1970-talet. Dessa placerades främst i områden med ett stort antal nybyggda flerbostadshus såsom Orminge, Fisksätra och på Henriksdalsberget. Rastgårdarna som anlades vid den tiden hade rastandet i form av att hunden skulle uträtta sina behov i fokus. Rastgårdarna tog ingen hänsyn till den sociala samvaron mellan hund och människa och de utformades vanligtvis som en hägnad, rektangulär och grusad yta. Med tiden har allt fler av dessa hundrastgårdar tagits bort då den lilla ytan inte räckt till för att motionera hunden. De slets hårt och kom också att bli sanitära olägenheter med luktproblem. 2001 togs den sista hundrastgården av denna sort bort i Orminge. I Fisksätra finns det ännu två hundrastgårdar kvar av denna modell.

Kopplingstvång

I början av 2000-talet införde Nacka kommun kopplingstvång för hundar på alla offentliga platser. Tydlig information om detta finns på kommunens hemsida. Som offentliga platser räknas:

- allmänna vägar
- gator, vägar, torg, parker och andra platser som i detaljplan redovisas som allmän plats
- kvartermark för hamnverksamhet, om platsen har upplåtits för detta ändamål och är tillgänglig för allmänheten
- andra landområden och utrymmen inomhus som stadigvarande används för allmän trafik.

På allmänna lekplatser och allmänna badplatser får hundar inte vistas alls. Kopplingstvång finns också i samtliga naturreservat i kommunen. För att förtydliga så listas på hemsidan även informeras om specifika platser där hundar alltid ska vara kopplade. Platserna som listas är:

- Stadshusområdet
- Platsen kring Skogsömonumentet
- Gröna dalen, Fisksätra
- Wallenbergparken
- Ormingeparken
- Allmänna bryggan vid Skogsöviken
- Parken vid Älta gård
- Parken mellan Värmdövägen och Nacka kyrka
- Stora Nyckelviken
- Ängen vid skolan i Storängen
- Parken vid tennisplan i Storängen
- Ringparken i Duvnäs
- Fisksätra holme
- Vinterstadion
- Saltsjöbadens idrottsplats
- Björknäs idrottsplats
- Boovallens idrottsplats
- Nacka Sportcentrum
- Skuru idrottsplats
- Älta idrottsplats
- Myrsjö idrottsplats
- Fisksätra idrottsplats
- Myrsjö bad- och festplats
- Kommunala skolgårdar och icke inhägnade boll- och idrottsplatser under förutsättning att platserna är upplåtna till allmänt begagnande
- Av kommunen särskilt anordnade motionsspår

Vissa hundar är dock undantagna från kopplingstvånget. Detta gäller hund i polistjänst, ledarhund för synskadad, service- och signalhund för funktionshindrad person eller hund som polisen av annat skäl har medgett undantag för.

Kopplingstvånget medför att det idag i Nacka endast finns några mindre naturområden som ligger utanför detaljplanelagda områden där det är lagligt att släppa sin hund lös. Dessa visas på kartan på sid 6. Behovet av iordningställda hundrastgårdar har efter införandet av kopplingstvång ökat markant. Sedan 2008 har kommunen arbetat aktivt med att iordningställa hundrastgårdar som är trivsamma för såväl människor som hundar och de är mycket uppskattade.

På Apportvägen i Duvnäs Utskog finns Nacka Brukshundsklubb. Här finns bl.a. ytor för att träna sin hund, tävlingsplaner och klubbhus.

Framväxten av dagens hundrastgårdar

År 2008 anlades en ny hundrastgård i det då nybildade naturreservatet Långsjön. Den är liten till ytan men ligger avskilt och vacker belägen, omgärdad av höga bergsväggar. Här finns redskap för träning, öppen yta, slänter med naturlig terräng samt platser att sitta ned. Efter denna hundrastgård har kommunen anlagt ytterligare två rastgårdar med medveten gestaltning. Då Orminge parkstråk rustades upp så anlades en hundrastgård i kraftledningsgatan vid Skarpövägen. Denna har en öppen karaktär, där ett flertal stockar erbjuder lek och aktivitet för hundarna och här finns också sittplatser för besökarna. Då naturreservatet Tollare bildades anlades en hundrastgård på den södra delen av Tollareängen. Här finns öppen gräsmark, naturliga höjder, ett par aktivitetsredskap och sittplatser för hundägare.

De nyanlagda hundrastgårdarna har dock visat sig vara alltför få och många medborgarförslag har på senare år inkommit med önskemål om fler. Många har egna förslag på lämpliga platser och man har också gått samman i nätverk och grupper som arbetar för att få fler och bättre rastgårdar till sina djur. Engagemanget i frågan är stort. Exempelvis har TRÅ (Trygghetsrådet), Stena Fastigheter, PRO i Fisksätra och Nacka brukshundklubb bildat en arbetsgrupp, där man aktivt arbetar för att finna lösningar på hundproblem i Nacka.

De områden som är i särskilt behov av nya hundrastgårdar är enligt medborgarförslagen Fisksätra, Älta, Finnboda, Finntorp, Ektorps, Saltsjöbaden, Jarlaberg, Hedvigslund, Sickla och Orminge.

Övriga synpunkter som inkommit är att vissa upplever det som ett problem när hunddagis nyttjar de hundrastgårdarna som finns och sliter hårt på dessa. Ägare till små hundar kan också känna sig undanträngda av större hundar. Det finns många anledningar till missnöje, men de kan i princip sammanfattas med att det finns för få och för små hundrastgårdar i kommunen.

I mars 2011 beslutade kommunfullmäktige att kommunen skulle anlägga större, inhägnade hundlekplatser med redskap i Fisksätra och Älta. Man menar också att rastgårdar efter hand ska tillkomma i kommunens övriga delar där sådana saknas. Med anledning av detta beslut så innehåller denna förstudie även skissförslag på tre nya hundrastgårdar. Dessa är placerade i dalgången söder om Fisksätra, vid Stavsborgsskolan i Älta samt i anslutning till Hospitalsparken vid Saltsjökvärn.

Hundrastgårdar i Nacka, vägledning vid utformande

Karaktär. Hundrastgårdens utformning ska ta hänsyn till och gestaltas med utgångspunkt från den omgivande miljön.

Trygghet. Hundrastgården ska upplevas som trygg och säker för såväl hundar som hundägare.

Storlek. Hundrastgården bör vara minst 1000 kvm, gärna större.

Hägnad ska finnas. Höjd 1,2 m där omgivande karaktär så tillåter. Glipor större än 100 mm ska inte finnas där hägnad möter mark.

Innehåll. Hundrastgården ska erbjuda möjlighet till såväl aktivitet som lugn för hundar och hundägare. Inslag som lockar till aktivitet med samspel mellan hund och hundägare ska ingå i hundrastgården.

Öppen yta med god överblickbarhet ska finnas i någon del av rastgården.

Markmaterial. Hundrastgården ska vara slitagetålig och vara möjlig att sköta på ett bra sätt. Gräs bör finnas och användas där slitagetrycket är mindre. Vid fuktiga partier bör gräs undvikas. Vid entrézoner och vid aktivitetsytor ska stenmjöl eller plattor användas. Detta medför att även funktionshindrade hundägare kan använda rastgården.

Valmöjlighet mellan sol och skugga ska erbjudas.

Regnskydd kan finnas. Kan vara i form av enkelt tak eller i skydd av trädkronor.

Hundrastgården ska vara utrustad med sittplatser, säckställ och skyltas.

Driftsväg med en bredd av minst 2,5 meter ska leda fram till hundrastgården. Grind med grindblad 1+2 m ska finnas så att driftsfordon kan komma in i rastgården.

Belysning av entréområdet ska finnas där elförsörjning finns att tillgå i hundrastgårdens närhet.

Hundrastgårdarna i Nacka ska erbjuda såväl lugn som aktivitet för hundar och hundägare. Det ska finnas valmöjlighet mellan sol och skugga och de ska ha god skyltning.

1

HENRIKSDALSBERGET

Yta ca 620 kvm

Henriksdalsbergets hundrastgård är belägen på en bergknalle med stora höjdskillnader och stora uppväxta träd, främst tallar. Här finns ett picnicbord och en papperskorg. Marken är relativt sliten men det torra läget på berget ger ändå ett bra markunderlag.

Hundrastgården har stora kvaliteter då dess naturliga kupering och storlek ger hundarna möjlighet att springa runt i en varierad miljö. Det finns skrymslen att gömma sig i och höjder att spana ut ifrån.

2

LÅNGSJÖN

Yta ca 1 300 kvm

Långsjöns hundrastgård ligger i Långsjöns naturreservat, sydväst om sjön. Man tar sig dit antingen från promenadslingan som går runt Långsjön eller ner för en stig från parkeringen vid Blomsterlandet.

Områdets östra del består av en brant bergslänt men är för övrigt relativt plan. Lekredskap av granit och trä finns som bildar en bana där hundarna får hoppa och balansera. En bänk finns i kvällsolläge. Befintliga träd och buskage finns bevarade i anslutning till bergslänten. Säckställ för hundlatrin finns i anslutning till entrén

3

ORMINGE

Yta ca 2 200kvm

Orminge hundrastgård ligger i högspänningsgatan mellan Skarpövägen och bostadsområdet. Ett buskage skyddar mot buller och insyn från biltrafik, i övrigt finns inte mycket vegetation i området.

Ett flertal grova stockar och en betongtrumma ligger på marken som lekredskap. Ett picnicbord finns och ett säckställ står vid ingången.

4

TOLLARE
Yta ca 1 900 kvm

Tollare hundrastgård ligger i ett större naturreservat där kopplingstväng råder. Till naturreservatet finns en parkering som ligger ett par hundra meter söder om hundrastgården.

Området är plant i de centrala delarna med två kullar i vardera kant. Viss vegetation finns i form av träd och buskar men området är relativt öppet och soligt. Här finns några agilityredskap och ett stort bänkbord. Två parksoffor finns också vid den ena kullen. Säckställ för hundlatrin finns vid entrégrinden.

5

FISKSÄTRA NORR
Yta ca 300 kvm

Den ena av Fisksättras två hundrastgårdar förvaltas av Stena fastigheter. Den ligger mellan en hårt trafikerad bilväg, Fisksättravägen och en parkering.

Närområdet är hårdgjort, och hundrastgården är av mycket enkel standard. Den är en rektangulär yta med öppning i staketet i vardera kortände. Säckställ finns men bänkar saknas. Buskar och träd saknas och ytan blir troligtvis mycket varm sommartid.

6

FISKSÄTRA SYD
Yta ca 300 kvm

Denna andra hundrastgård i Fisksätra förvaltas av Nacka kommun och ligger mellan Fidravägen och en stor parkeringsyta. Till denna tar man sig lätt via gångstråket som löper längs vägen.

Två ingångar finns, på vardera kortsida. Vid platsbesök var stor del av ytan täckt av hundbajs trots att papperskorg för latrin finns. Rastgården är torftig med en bänk och några stenbumlingar. Vare sig träd eller buskar finns och ytan blir troligtvis mycket varm sommartid.

Nuläge

De senaste åren har en ny stadsdel vuxit fram vid Finnboda och behovet av en hundrastgård är stort eftersom kopplingstvång råder i större delen av området. Hundrastgården föreslås placeras i utkanten av Hospitalsparken där den kan avgränsas av en hög och vacker gammal granitmur i söder och väster. I den östra delen finns nyare mur av betong. Området har en tydlig avgränsning av de befintliga murarna och i norr löper en gångväg. Ytan är idag oanvänd och under igenväxning. Ett flertal stora fina träd finns men området skulle vinna på att gallras något och slyröjas så att de finaste träden med tiden kan få breda och säkra kronor.

Eftersom området ligger i anslutning till Hospitalet och den nya Hospitalsparken krävs god kulturhistorisk hänsyn vid nyanläggning. Hospitalet är för närvarande under utredning som byggnadsminne, avgränsningen för byggnadsminnet är ännu inte fastställt.

I mitten av området finns en berghäll som ger området avskrämning från gångvägen. Vissa övervuxna upplagsmassor finns också och ytan behöver städas från inslag som eventuellt kan skada hundar och besökare. I berghällen finns tex uppstickande järn som behöver kapas ner.

Platsen är relativt skuggig med de stora träden och med de höga murarna och Danvikstullsbron som skuggar från norr och väster. Mot den nya betongmuren i öster finns dock eftermiddags- och kvällssol.

Området är idag parkmark i gällande detaljplan och kommunen är inte markägare.

Ytan avgränsas redan idag i tre riktningar av höga befintliga murar. En berghäll och en mindre kulle ger skydd mot gångvägen som löper utmed ytan i norr.

Förslag

Hundrastgården ges en gestaltning som tar god hänsyn till det kulturhistoriskt intressanta läget. Då den föreslagna platsen är väl avgränsad av befintliga murar i tre väderstreck behövs endast ett staket mot gångvägen i väster. Det är viktigt att staketet smälter väl in på platsen.

Markytan förstärk med stenmjöl där större slitage är att förvänta, i övrigt bevaras det gräs som idag finns. Entrén placeras i den västra delen där även ett säckstall placeras ut.

Redskap och anläggningar för aktivitet anpassas till det kulturhistoriska läget. En balansbom i trä placeras bakom den uppstickande berghällen. Ytan bedöms ha möjligheter till aktivitet för hund utan ett flertal redskap då bergklacken och kullen ger en varierande topografi och då området innehåller ett flertal stora träd.

Vid den befintliga betongmuren i öster iordningställs sittplatser i form av två bänkar och en anslagstavla sätts upp. Denna östra delen med sittplatser, berghäll, kulle och balansbom erbjuder en mer aktiv del av hundrastgården. Den västra delen blir lugnare med gräs under stora befintliga träd.

Idag finns en låg buskplantering som löper längs med betongmuren vidare mot öster. Denna plantering förlängs utanför staketet, som en inramning av hundrastgårdens nordöstra del och för att göra sittytan trevligare och mer ombonad.

Yta för föreslagen hundrastgård i Finnboda är ca 1000 kvm.

Exempel på bänk

Exempel på lekrustning, balansbom

Klättrväxter mot mur

Nuläge

Älta saknar idag hundrastgård. Området expanderar med nya bostäder i flerfamiljshus och många boende har också tidigare efterfrågat ett ställe att släppa sin hund lös på. Den föreslagna platsen ligger norr om Stavsborgsskolan, på en gräsyta som idag är parkmark. Platsen är en del av det park- och grönstråk som sträcker sig genom hela Älta från Ältasjön i väster och fram till Ältadalen i öster.

Det är idag en relativt stor gräsbeklädd yta med en del uppvuxna parkträd i grupper. Området avgränsas i öster av Ältavägen, i söder av ett dike och i norr av villatomter. Området nås lättast från väster där en befintlig passage över diker finns i form av en utfyllnad med trumma för vattnet.

Diket är ett markant inslag på platsen och det är kraftigt bevuxet med videarter. Även gränsen mot vägen i öster har gott om vegetation så platsen är väl avgränsad.

Förslag

Hundrastgården ges en organisk form och placeras på den södra delen av det öppna gräsfältet. På detta sätt lämnas ett hänsynsavstånd mot villatomterna i norr.

Hundrastgården ges en entréyta av stenmjöl och vid entrén finns säckställ. I kvällssolläge placeras bänkar som står intill några befintliga träd. Ett väderskydd i form av ett enkelt tak uppförs intill sittytan.

En större sammanhängande gräsyta sparas under träden och öster om dessa. Här bildas en mjuk lekyta där gropar fyllda med ca 50 cm sand anläggs. Detta ger möjlighet till grävlek och roliga fria aktiviteter. Öster om denna gräsyta iordningställs en yta för aktiviteter. Här görs stenmjölsbeläggning då det troligen blir stort slitage här. En bana med hinder går som en hästsko och här kan man träna och leka med sin hund på olika sätt. En bänk placeras så att man kan sitta och titta på.

I den nordöstra delen av hundrastgården bevaras gräset och de befintliga träden. Här blir det en lugn zon med möjlighet till både vila och koncentration. En buskyta avgränsar stenmjölsytan från gräsytan och tydliggör de olika delarna. Utanför staketet i nordöst anläggs likaså en ny buskyta som avgränsar hundrastgården från befintlig parkmark.

Området utgörs idag av en stor öppen gräsbeklädd yta där det finns enstaka parkträd. I diket i sydväst samt längs Ältavägen i nordöst finns gott om vegetation.

Hundrastgården nås via en 2,0 m bred stenmjölsbelagd ny gångväg som ansluter till befintlig parkväg på andra sidan diket. Befintlig passage över diket nyttjas.

Viss beskärning av buskage och sly i diket kan behöva göras för att solen ska nå fram till bänkarna men i stort lämnas all befintlig vegetation orörd. Belysning i form av parkstolpar sätts upp vid den aktiva delen och vid sittplatserna.

Yta för föreslagen hundrastgård i Älta är ca 1 800 kvm.

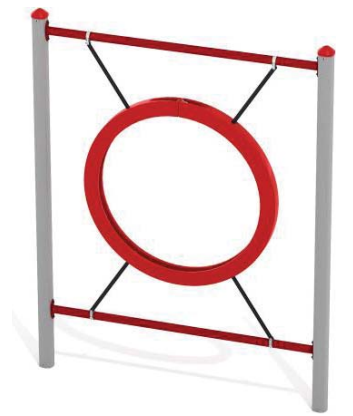
Exempel på väderskydd

Exempel på bänk

Exempel på lekutrustning för agility

Nuläge

Fisksätra har idag två stycken hundrastgårdar men de är i dåligt skick och bör ersättas av en ny stor hundrastgård. I Fisksätra finns många flerfamiljshus och ett stort behov av möjlighet att rasta sina hundar finns. Området som föreslås kallas idag för "Brända tomten" och här låg tidigare en parklek.

Platsen ligger i en väl skyddad dalgång med markanta och vackra bergspartier i öst och väst. Stora ekar växer i skogsbrynet mot berget i öster, här finns även tall, gran, rönn och poppel. Platsen i dalgången består av en öppen gräsyta med ett flertal planterade parkträd. En parkväg går längs den västra kanten och några upptrampade stigar finns där man genar över tomten. I kanten mot söder och väster finns även spontant etablerade slyskott som med tiden blivit stora.

På platsen finns ett flertal brunnar och ledningar i mark och en del rester av parkleken finns också i form av tex.x vattenrännor av natursten. Området är relativt stort och eftersom det ligger i en markant dalgång kan det i vissa delar bli skuggigt.

Förslag

Ingången till hundrastgården placeras i den norra delen, närmast bostadshusen och Fisksätra allé. Här står idag ett par rännor och de utgör ett vackert blickfång till entrén. En rymlig yta av stenmjöl skapar här en social mötesplats, med bänkar, anslagstavla och ett väderskydd mot bergslänten i nordöst. Här har man det bästa kvällssolläget. Säckställ placeras vid grinden.

En passage leder från den generösa stenmjölsytan vid entrén vidare mot sydöst genom en lite smalare öppning och vidgar sig sedan åter i större grusad yta. Vid passagen är det möjligt att sätta upp ett staket inne i hundrastgården för att på så sätt ge besökare en möjlighet att skilja på stora och små hundar om så önskas. Den grusade ytan i sydost föreslås bli en aktivitetsyta, täckt av stenmjöl, då det blir ett stort slitage på sådana ytor. Här anläggs en bana med agilityredskap. Denna yta har en tydlig avgränsning i väster av befintliga träd och buskar, i söder och öster av befintliga träd och staket, och i norr av ett större buskyta.

En stor gräsyta för fri lek och lugna aktiviteter breder ut sig i norr och öster. Denna yta fortätter en bit upp på slänten i norr med vackra ekar i fonden, vilket ger hundarna möjlighet att gå upp och spana ut över området. Som avgränsning mot aktivitetsytan i söder anläggs den ovan nämnda buskytan. Denna buskyta binder också ihop de befintliga träden i denna del och ramar in gräsytan. Gräsytan blir sammanhållen i söder och öster, och mer öppen mot väster och entréytan och detta ger en god överblick över området.

Den s.k. brända tomten är vackert belägen i ett dalstråk, omgärdat av markanta bergväggar. Idag finns här en öppen gräsyta med inslag av parkträd.

De rester som finns från den tidigare parkleken bedöms inte utgöra någon skaderisk för hundar och hundägare och kan finnas kvar inom området som inslag för upptäckt och lek.

Parkbelysning i form av stolparmaturer placeras i aktivitetsdelen och vid sittplatserna.

Yta för föreslagen hundrastgård i Fisksätra är ca 3 000 kvm.

Exempel på lekutrustning till agilitybanan

Exempel på bänk vid sittytan

